Landbouwportaal biedt geld voor duurzaam telen

Met 6,4 miljoen euro kunnen agrarisch ondernemers in Noord-Holland plannen financieren om zelf aan de slag te gaan met water en bodem. Het op 28 mei geopende Landbouwportaal verschaft hiervoor de toegang. Het resultaat van een unieke samenwerking.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

Weervrouw Helga van Leur maakte duidelijk dat het klimaat echt snel aan het veranderen is.

Wat is het Landbouwportaal?

Het Landbouwportaal is een website (www.landbouwportaalnoordholland.nl) waar agrarisch ondernemers in Noord-Holland een aanvraag kunnen indienen voor een subsidie om op het eigen bedrijf te investeren in verbetering van bodem of water. Dit initiatief is genomen door Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier, dat hiervoor is gaan samenwerken met twee collega-waterschappen, te weten Gooi, Amstel & Vecht en Rijnland, evenals de provincie Noord-Holland, KAVB, LTO en een aantal agrarische natuurverenigingen. In totaal is er 6,4 miljoen euro beschikbaar. Er zijn vijf thema's, waaronder erfafspoeling, bodem en gewasbescherming. Als een ondernemer daadwerkelijk aan de slag wil, dan kan hij een beroep doen op een coach, die op het bedrijf langskomt. Het portaal blijft tot en met 2021 open. (Meer informatie: Greenity 5 pagina 20-21)

Wat hebben samenwerking en klimaatverandering te maken met het ondernemerschap van een bloembollen- en vasteplantenteler? Als die ondernemer actief is in de provincie Noord-Holland heel veel. Want sinds 28 mei is er een mogelijkheid om subsidie te krijgen voor de aanpak van een breed scala aan water- en bodemzorgen in Noord-Holland die deels met het veranderende klimaat te maken hebben. Door een unieke samenwerking kon dit zogenoemde Landbouwportaal er komen.

SCHUTTERSPUT

Tijdens de officiële start van het Landbouwportaal, 28 mei in Castricum, ging Martin Scholten, algemeen directeur van de Animal Sciences Group van Wageningen Universiteit en Research, in op het belang van samenwerking in deze tijd. Scholten ziet dat landbouw en de maatschappij niet altijd zoeken naar de gezamenlijkheid. "Kijk naar de provincie Noord-Brabant, waar partijen elkaar vanuit hun eigen schutterputjes bestoken met hun argumenten. Daar bereiken ze uiteindelijk allebei niets mee."
De samenwerking zoals die in het Landbouwportaal tot stand is gekomen, is de weg die wel perspectief biedt, aldus Scholten. "De landbouw komt vanuit een traditie van veel handwerk via het naoorlogse streven naar hoge opbrengsten in de huidige tijd van technologie terecht. Die technologie gaat ons wereldwijd helpen om op een efficiënte en vooral duurzame manier voedsel te kweken. Daarbij gaat het om aspecten als circulaire economie, klimaatslim werken en natuurlijk produceren. Er is wat dat betreft nog veel mogelijk. Nu consumeren we maar een derde van alle voedsel die de landbouw produceert. Een derde wordt weggegooid in supermarkten en de keuken en een derde blijft achter op het land. Neem bietenblad. Dat zit vol eiwit en zou een prima vervanger zijn van sojaschroot. Alleen door samenwerking te zoeken binnen en buiten de landbouw kan zoiets lukken."
Volgens Scholten breekt de tijd aan van nieuwe coalities tussen producenten en consumenten, niet alleen op het gebied van voedsel, maar ook als het gaat om landschap. "Partijen mogen verschillend over het gebruik van het landschap denken, maar we hebben elkaar wel nodig. Samenwerking

is echt de weg waarbij vanuit vertrouwen en waardering doelen zijn te bereiken. Het Landbouwportaal komt daarom als geroepen."

HEVIGHEID

Water en bodem staan centraal in de investeringen die ondernemers kunnen doen via het Landbouwportaal. Het veranderende klimaat maakt dat noodzakelijk, zo betoogde weervrouw Helga van Leur. De cijfers zijn helder en hard. De afgelopen twintig jaar is de zeespiegel 4 cm gestegen, de jaartemperatuur 0,8 graden hoger geworden en de neerslag met 33 mm hoger geworden. Het meest zichtbaar worden al die veranderingen in de hevigheid van het weer. Extreme neerslag in juni 2016 richtte grote schade in delen van Noord-Brabant en Limburg en dit voorjaar kreeg de Hoekse Waard bijna 50 mm te verwerken en in mei was het enkele keren flink raak in Drenthe. Niet direct merkbaar, maar wel meetbaar is de stijging van het CO_2-gehalte in de lucht. Dat is volgens Van Leur in 170 jaar gestegen van 280 ppm naar 410 ppm, ofwel 45 procent. "Als we de uitstoot van CO_2 willen stoppen, dan merken we dat pas over veertig tot zestig jaar." De landbouw heeft en krijgt hier mee te maken. Van Leur: "Ondernemers kunnen aan de slag om hun bodem zodanig op orde te brengen dat die beter in staat is om water op te vangen. Die bodem is de kist met goud voor de landbouw. Het is goed dat dit nu valt te regelen via het waterschap. De bodem kan helpen om meer CO_2 vast te leggen. Dat kunt u niet alleen."

Martin Scholten hield de genodigden voor dat het zoeken naar samenwerking meer oplevert dan elkaar bestrijden. Scholten vindt het Landbouwportaal een goed voorbeeld van samenwerking.

Kees Stoop
(LTO Noord/KAVB)

Namens LTO Noord en KAVB maakte bestuurslid Kees Stoop duidelijk heel blij te zijn met dit initiatief. "Ik ben vooral enthousiast over de aandacht voor de bodem. Als je daar in kan investeren als ondernemer, dan loop je minder risico op droogte of wateroverlast. Een goede bodem werkt beter dan een brede weersverzekering." Stoop ziet voor de bloembollensector mogelijkheden om van de regeling gebruik te maken. "We gaan het KAVB-project Schoon erf, schone sloot via dit portaal opschalen en daar kunnen ondernemers gebruik van maken, Zelf wil ik met een Heliosec aan de slag. Die coach ga ik wel uitnodigen."

Siem-Jan Schenk
(HHNK)

Hoofdingeland Siem-Jan Schenk denkt dat het Landbouwportaal een succes wordt. "Ik begreep dat er voordat we officieel van start zijn gegaan al acht aanmeldingen waren. Voor het hoogheemraadschap is het wennen. Agrarisch ondernemers kennen het schap vooral als handhaver en nu is er ook een andere kant: samen oplossingen zoeken voor problemen op het gebied van water en bodem."

Ad Stavenuiter
(provincie Noord-Holland)

Wat Ad Stavenuiter betreft, is het belang van deelname door de provincie nuttig en nodig. "Vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) hebben wij de verplichting om de emissie vanuit de landbouw terug te dringen om zo de doelen van de KRW te halen. Met dit project steunen we agrariërs bij het nemen van bovenwettelijke maatregelen om te komen tot een duurzame landbouw. Het waterschap heeft hier terecht het voortouw in genomen. Wat ik goed vind, is dat het Landbouwportaal laagdrempelig is. De vraag blijft altijd hoe je het peloton achter de kopgroep aan gaat krijgen, maar ik vertrouw er op dat dit project hier aan gaat bijdragen."